

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
Fakulta financí a účetnictví
Katedra didaktiky ekonomických předmětů

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: **Bc. Petra Chocholoušová**

Název práce: **Porovnání znalostí z účetnictví studentů gymnázií a studentů obchodních akademií po absolvování studijního předmětu Účetnictví 1.**

Vedoucí práce: **doc. Ing. Pavel Krpálek, CSc.**

Oponent práce: **Ing. Kateřina Berková, Ph.D.**

Hlavní specializace: **Účetnictví a finanční řízení podniku**

Vedlejší specializace: **Učitelství ekonomických předmětů pro střední školy**

Školní rok: **2014/2015**

Slovní hodnocení: Diplomová práce se zabývá zajímavou myšlenkou srovnání účetních znalostí studentů VŠE v rozdělení na absolventy gymnázií a obchodních akademií po odstudování základního kurzu Účetnictví 1. na Fakultě financí a účetnictví. Téma práce považuji za dobře zvolené s ohledem na novodobé trendy v sekundárním ekonomickém vzdělávání, mezi něž se řadí změna přístupu k výuce účetnictví cestou rozvoje účetního myšlení u žáků, variantnosti řešení zobrazení účetních transakcí a ovlivnění kognitivního chování žáků při výuce účetnictví. Autorka poukazuje na odlišné myšlenkové pochody absolventů OA a gymnázií, které mohou způsobit různé studijní výsledky těchto absolventů v předmětu Účetnictví 1. na VŠE.

Cíl práce velice těsně souvisí s problematikou didaktiky účetnictví z pohledu dvou odlišných přístupů výuky účetnictví uplatňovaných v sekundárním a terciárním vzdělávání, včetně zohlednění obsahu vzdělávání předmětu účetnictví v obou vzdělávacích stupních. Práce je členěna v logické struktuře. Zvolené postupy a metody v rešeršní i praktické části jsou adekvátní ke stanovenému cíli a je postupováno systematicky s využitím analyticko-deskriptivní metody. Cíl práce, který si autorka stanovila, byl splněn.

Rešeršní část diplomové práce je zpracována velice komplexně. Autorka se nejprve zabývá vztahem mezi účetnictvím a účtováním, což je zásadní pro pochopení dvou odlišných přístupů výuky v sekundárním a terciárním vzdělávání. Tato část je doplněna o vlastní názory a myšlenky diplomantky z pohledu vlastní zkušenosti jako studentky VŠE s výukou předmětu Účetnictví 1. a analýzou odborného a všeobecného sekundární vzdělávání a terciárního vzdělávání v ČR. Teoretická část se opírá o nové poznatky z výzkumného projektu „Zkvalitňování sekundárního vzdělávání s terciárním vzděláváním v kontextu mezinárodních

účetních standardů IFRS", jehož řešitelem je katedra didaktiky ekonomických předmětů. Zejména se týkají zjištěných názorů studentů Fakulty financí a účetnictví, kteří absolvovali obchodní akademii, na přístup k výuce účetnictví na středních školách a využití znalostí ke studiu účetnictví na VŠE, dále je zohledněna chybovost žáků OA v konkrétních účetních tématech plynoucí z výzkumu projektu. Autorka šetření doplnila vlastním výzkumem realizovaným na gymnáziu, který se vztahoval k přípravě žáků na vyučování. Diplomantka si vytvořila východiska pro zpracování vlastního výzkumu, čímž jsou obě nosné části práce provázány.

Pozornost je věnována hlavním didaktickým problémům výuky účetnictví na středních školách. Autorka ale uvádí celý výčet didaktických problémů. Doporučila bych uvést pouze podstatné, které jsou v těsném vztahu k cíli. Nepokládám za nutné se zabývat zařazením daňové evidence do soustavy učiva účetnictví nebo výukou účetnictví na počítačích. Na druhou stranu diplomantka poukazuje na současný stále přetrvávající problém faktického začlenění učiva IFRS do předmětu účetnictví, které je v pedagogické praxi opomíjeno. Diplomantka zanalyzovala pedagogickou dokumentaci, která souvisí s výukou účetnictví na VŠE a na obchodních akademiích. Využila syllabus předmětu Účetnictví 1. a učební osnovy předmětu účetnictví pro obchodní akademie – konkrétně pak vzdělávací program Karlínské obchodní akademie v Praze se zaměřením na specializaci Firemní finance, která nejvíce odpovídá profilu předmětu Účetnictví 1. V rámci profilu absolventa v ŠVP poukazuje na přípravu studentů k dalšímu studiu v terciárním vzdělávání, což například v Rámcovém vzdělávacím programu v části uplatnění absolventa zcela chybí.

Rešeršní část také obsahuje analýzu didaktické vybavenosti povinné literatury podle metody Průchy pro předmět Účetnictví 1. a učebnic účetnictví pro střední školy. Tato část ale svým charakterem odpovídá analytické části, autorka publikuje výsledky ze svého vlastního šetření. Ač se jedná o rozsáhlou analýzu několika knižních titulů od různých autorů, považuji tuto část za zbytečnou, protože ji autorka dále v diplomové práci, zejména v praktické části, nevyužívá. Výsledky plynoucí z hodnocení didaktické vybavenosti nejsou zohledněny ani v závěrech. Poslední část se týká hodnocení předmětu Účetnictví 1. studenty VŠE prostřednictvím jejich příspěvků na studentském serveru. K tomu mám jednu připomínku. Doporučila bych konkretizovat velikost vzorku – počet příspěvků studentů ze serveru v rozdělení na absolventy OA a gymnázií. Použitý studentský server není zcela věrohodným informačním zdrojem, proto je v tomto případě velikost vzorku důležitým parametrem pro zhodnocení objektivnosti výpovědí studentů, byť se převážně jedná o kladné hodnocení předmětu.

Praktickou část diplomové práce považuji za velice zdařilou, propracovanou z hlediska použité metodologie sběru dat, jejich zpracování a vyhodnocení. Výzkum je proveden v několika úrovních. Autorka využívá názory vyučujících předmětu Účetnictví 1. na VŠE získané z ankety. Názory se týkají hodnocení práce s absolventy OA a absolventy gymnázií při výuce předmětu Účetnictví 1. a také hodnocení jejich studijních výsledků, způsobu kognitivního chování, myšlení a míry ovlivnění absolventů OA výukou účetnictví ze střední školy. Zjištěné výsledky navazují na další část výzkumného šetření. Diplomantka zpracovala velmi podrobnou analýzu kvality účetních znalostí obou skupin absolventů za pomoci srovnatelného testu, do výzkumu zahrnula taktéž studenty 4. ročníku oboru vzdělání Obchodní akademie, jejichž výsledky porovnávala s výsledky absolventů gymnázií po odstudování předmětu Účetnictví 1. Výzkum byl realizován na poměrně vysokém vzorku respondentů (120 studentů VŠE v rozdělení na 83 absolventů gymnázií, 33 absolventů OA a 4 absolventy jiných středních škol, dále 56 studentů 4. ročníku Karlínské obchodní akademie v Praze). Výsledky lze považovat za věrohodné.

V části metodika výzkumu bych doporučila uvést předpoklad či hypotézu, která měla být ověřena. Stanovení předpokladu či hypotézy neplyne ani z předem stanoveného cíle. To považuji za určitý nedostatek výzkumné části. Dále bych doporučila provést podrobnější srovnání výsledků testu absolventů OA a žáků 4. ročníku OA pro zjištění posunu výzkumného souboru, který si je podobný svým kognitivním chováním a svými návyky z výuky účetnictví ze střední školy. Toto srovnání by umožnilo zjistit chování absolventů OA ve vyšším stupni vzdělávání a bylo by účelnější pro zpracování doporučení, které by směřovalo k odstranění návyků absolventů OA ze střední školy související s memorováním účetních souvztažností.

Diplomová práce je po stránce formální v pořádku. Výsledky jsou přehledně zpracovány v logické struktuře. Pouze bych doporučila také uvádět u grafů a tabulek, které shrnují výsledky z vlastního výzkumného šetření, zdroj, např. v této podobě: Zdroj: vlastní šetření.

Označení použité literatury a ostatních zdrojů je v pořádku, stejně tak označení citací v textu.

Práci považuji za přínosnou pro pedagogickou praxi a také didaktiku účetnictví.

Otázky a náměty k obhajobě:

1. V diplomové práci uvádíte, že oblast IFRS není didakticky zpracována v učebnici účetnictví pro střední školy (Štohl, 2013). V aktuálním vydání třetího dílu této učebnice je oblast IFRS lineárně začleněna. Vyjádřete se ke zvolenému přístupu didaktické transformace problematiky IFRS autora z hlediska didaktické efektivnosti a využití znalostí absolventů OA pro další studium v terciárním vzdělávání.
2. Jaký byl Váš předpoklad, očekávání či hypotéza před realizací vlastního výzkumu?
3. Upřesněte velikost celkového vzorku studentů VŠE a v rozdělení na absolventy OA a gymnázií, kteří hodnotili předmět 1FU211 na studentském serveru.
4. Byly patrné rozdíly v úrovni ekonomického a účetního myšlení absolventů OA a gymnázií při vyhodnocování testu z důvodu jejich odlišného kognitivního chování a návyků ze střední školy, ač výsledky absolventů OA byly lepší?

Doporučení k obhajobě:

Diplomová práce „**Porovnání znalostí z účetnictví studentů gymnázií a studentů obchodních akademií po absolvování studijního předmětu Účetnictví 1.**“ vyhovuje požadavkům na závěrečné práce absolventů VŠE v Praze pro získání titulu inženýr, a proto doporučuji její obhajobu před zkušební komisí pro státní závěrečné zkoušky.

Navrhuji diplomovou práci hodnotit známkou:

„výborně“

V Praze dne: **15. ledna 2015**

podpis oponenta diplomové práce